

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalouden interventiorahastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalouden interventiorahastosta annettua lakia siten, että rahaston varoista rahoitettavista kohteista poistetaan Euroopan unionin ruokavastaavasta johtuvat menot. Esityksen taustalla ovat Euroopan unionissa tehdyt muutokset, joilla vähävaraisien avustamiseksi Euroopas-

sa perustetaan erityinen rahasto, jonka kautta on tarkoitus tukea kansallisia avustusohjelmia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Valtion talousarvion ulkopuolinen maatalouden interventiorahasto, jäljempänä *rahasto*, perustettiin maatalouden interventiorahastosta annetulla lailla (1206/1994), jäljempänä *interventiorahastolaki*. Rahasto, joka on maa- ja metsätalousministeriön alainen, aloitti toimintansa 1 päivänä tammikuuta 1995. Voimassa olevan lain mukaan rahastosta maksetaan Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan mukaisista vientituista, interventiorahastoinnista, yksityisen varastoinnin tukemisesta, hintojen alentamisesta sekä muista maatalous- ja kalastustuotteiden markkinoihin vaikuttavista toimenpiteistä Suomessa aiheutuvat menot. Euroopan unioni, jäljempänä *EU*, korvaa edellä mainitut menot Suomelle jälkikäteen Euroopan maatalouden tukirahaston varoista. Nämä Suomelle suoritettavat korvaukset tuloutetaan rahastoon.

Rahastosta maksetaan myös sellaiset edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuneet menot, joita ei Euroopan unionin säännösten mukaan kateta maataloustukirahastosta. Näiden menojen maksamiseen tarkoitettu määräraha varataan valtion talousarvioon ja siirretään valtion talousarviosta rahastoon. Valtion vuoden 2013 talousarviossa budjettisiirto rahastoon

oli 1,0 miljoonaa euroa ja vuoden 2014 talousarvioesityksessä 0,354 miljoonaa euroa.

Elintarvikkeiden jakelu yhteisön vähävaraisimmille on EU:ssa otettu käyttöön vuonna 1987. Suomi on ollut mukana ohjelmassa vuodesta 1996 lähtien. Ruoka-apuohjelma on nykyisellään osa yhteistä maatalouspolitiikkaa ja ohjelma on ollut kokonaan EU:n rahoittama. Maaseutuvirasto on Suomessa vastannut ohjelman toimeenpanosta.

Euroopan komissio on 24 päivänä lokakuuta 2012 antanut ehdotuksen vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston perustamisesta. Rahastosta tuettaisiin jäsenvaltioiden ohjelmia, joissa jaetaan elintarvikkeita vähävaraisimmille sekä vaatteita ja muuta aineellista apua asunnottomille tai vähävaraisille lapsille. Ehdotettu vähävaraisimmille suunnattu eurooppalaisen avun rahasto korvaisi aiemman maatalouspolitiikan alle kuuluneen Euroopan yhteisön vähävaraisille suunnatun elintarviketuen eli EU:n ruoka-apuohjelman.

Elintarvikkeiden jakelu interventiovarastoista yhteisön vähävaraisimmille aloitettiin vuonna 1987 tarkoituksena käyttää järkevällä tavalla silloiset maatalouden ylijäämät. Yhteisen maatalouspolitiikan perättäisten uudistusten seurauksena interventiovarastojen odotetaan kuitenkin tyhjenevän ja olevan

erittäin huonosti ennakoitavissa vuosina 2014—2020. Unionin yleinen tuomioistuin on päätöksellään myös katsonut, ettei elintarvikkeita voi maatalouspolitiikkaan kuuluvan ohjelman puitteissa ostaa muualta kuin interventiovarastoista. Tämän vuoksi EU:n ruoka-apuohjelman alkuperäisiä perusteita ei enää ole olemassa ja ohjelma päättyy vuoden 2013 lopussa.

Vuodesta 2014 alkaen uudessa järjestelmässä siirtyy vastuu vähävaraisimmille suunnatun avun kansallisesta toteuttamisesta työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle.

Interventiorahastolain 1 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ruoka-avusta aiheutuvien menojen maksaminen poistetaan rahaston tehtävistä.

2 Esityksen vaikutukset

Rahasto on interventiovarastoinnista, interventio-ostoista, interventiomyynneistä ja ruoka-avusta aiheutuvien menojen maksamista varten. Menoista pääosa rahoitetaan EU:n maataloustukirahastosta saatavilla tuloilla. Osa menoista ja rahaston hallintokustannukset jäävät Suomen valtion vastattaviksi. Valtion vastattavaksi jäävä osuus katetaan siirrolla valtion talousarviosta interventiorahastoon.

Ruoka-avusta on aiheutunut menoja vuosina 2006—2012 seuraavasti:

ELINTARVIKEAPU (milj. euroa)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Elintarvikeavut, maksut asiakkaille	2,62	2,71	2,74	3,86	4,02	4,30	2,42
Elintarvikeavut, EU-korvaus	2,62	2,71	2,74	3,86	4,02	4,30	2,42
VALTION VASTATTAVAA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00
Elintarvikeavun kulut							
Kuljetuspalvelut	0,00	0,01	0,00	-	-	-	0,01
Muut ruoka-apuun liittyvät palvelut	0,07	0,08	0,07	0,11	0,11	0,14	0,07
Alv luovutetuista tuotteista ja palveluista	0,67	0,74	0,48	0,68	0,52	0,60	0,33
Yhteensä	0,74	0,82	0,55	0,79	0,63	0,74	0,41
Valtion vastattavaa yhteensä	0,74	0,82	0,55	0,79	0,63	0,79	0,41

Vuodelle 2013 arvioidaan ruoka-avusta johtuvia menoja kertyvän yhteensä noin 4,23 miljoonaa euroa, josta Suomen valtion vastattavaksi tulisi jäämään 0,68 miljoonaa euroa.

Ruoka-apuohjelman päättymisestä johtuen ei vuodelle 2014 enää tule aiheutumaan hallinnonalalle vastaavia menoja valtion talousarviossa.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksestä on saatu lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, työvoima- ja elinkeinoministeriöltä, Valtiokonttorilta ja Maaseutuvirastolta.

Saaduissa lausunnoissa on yleisesti puollettu esitystä. Oikeusministeriö esitti lausunnossaan muun muassa, että siirtymäsäännöksessä ehdotettu elintarviketuen maksatushakemusten määräaika tulee säätää lain voimaantulon jälkeiseen ajankohtaan.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Voimaantulosäännöksessä ehdotetaan säädettäväksi siitä, milloin avustusjärjestöjen tulee viimeistään hakea elintarviketuen maksatusta. Koska järjestöille saattaa syntyä kustannuksia koko vuoden ajalta, ehdotetaan, että maksatuksia voisi hakea Maaseutuvirastolta viimeistään 3 päivänä tammikuuta 2014.

6 Säättämisjärjestys

Ehdotettu laki voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatalouden interventiorahastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden interventiorahastosta annetun lain (1206/1994) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 1019/2007, seuraavasti:

1 §

Rahaston tarkoitus

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesta interventiovarastoinnista, interventio-ostoista ja interventiomyynneistä aiheutuvien menojen maksamista varten Suomessa on

maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion talousarvion ulkopuolinen maatalouden interventiorahasto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Elintarviketuen maksatusta tulee hakea Maaseutuvirastolta viimeistään 3 päivänä tammikuuta 2014.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

maatalouden interventiorahastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden interventiorahastosta annetun lain (1206/1994) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 1019/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Rahaston tarkoitus

Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesta interventiovarastoinnista, interventio-ostoista sekä interventiomyynneistä ja ruokavälistä aiheutuvien menojen maksamista varten Suomessa on maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion talousarvion ulkopuolinen maatalouden interventiorahasto.

Ehdotus

1 §

Rahaston tarkoitus

Euroopan *unionin* yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesta interventiovarastoinnista, interventio-ostoista ja interventiomyynneistä aiheutuvien menojen maksamista varten Suomessa on maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion talousarvion ulkopuolinen maatalouden interventiorahasto.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

*Elintarviketuen maksatusta tulee hakea
Maaseutuvirastolta viimeistään 3 päivänä
tammikuuta 2014.*
